

Důvěra ústavním institucím v prosinci 2013

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v13-12</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. – 9. 12. 2013</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>987</i>
Počet tazatelů:	<i>255</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PI. 1, PS. 1</i>
Zveřejněno dne:	<i>20. prosince 2013</i>
Zpracoval:	<i>Daniel Kunštát</i>

V reprezentativním šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., byla v prosinci 2013 vybraným občanům položena otázka, zda důvěřují jednotlivým ústavním institucím.¹ Sledování důvěry ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, což nám umožňuje mapovat vývoj názorů veřejnosti v dlouhodobém časovém horizontu.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	XII/12	I/13	II/13	III/13	IV/13	V/13	VI/13	IX/13	X/13	XI/13	XII/13
Prezident	53	26	x	x	61	52	50	53	51	39	41
Vláda	13	12	16	19	16	17	18	28	26	24	24
Poslanecká sněmovna	10	11	11	18	14	13	14	-	-	15	21
Senát	24	22	21	24	25	24	22	30	26	26	28
Krajské zastupitelstvo	38	39	34	38	44	37	40	38	36	38	41
Obecní zastupitelstvo	56	58	57	59	65	56	59	56	56	58	59
Starosta	58	58	57	60	64	59	60	56	57	59	61
Hejtman	38	37	35	38	43	39	38	36	37	36	39

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 12. 2013, 987 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě ČR, Poslanecké sněmovně PČR, Senátu PČR, svému krajskému zastupitelstvu, svému obecnímu zastupitelstvu, starostovi vaší obce či městské části, hejtmanovi vašeho kraje (primátorovi, pokud žijete v Praze)?“

V prosincovém šetření nedošlo ve srovnání s předešlým měřením v hodnocení pravidelně sledovaných ústavních institucí (s výjimkou prezidenta) k žádným zásadním změnám.

Prezidentovi republiky důvěřuje 41 % respondentů. Oproti poslednímu šetření se přitom jedná o posun v rámci statistické chyby.

Prezidentovi častěji důvěřují respondenti starší 60 let, ekonomicky neaktivní, důchodci a příznivci ČSSD a KSČM.

Vládě Jiřího Rusnoka důvěřuje 24 % dotázaných, což je zcela identická hodnota jako v předcházejícím šetření.

Vládě (podobně jako prezidentovi) častěji důvěřovali zejména důchodci, nadprůměrné důvěře se vláda přirozeně těší mezi přívrženci levice (ČSSD a zejména KSČM), naopak u potenciálních voličů pravice (zejména ODS a TOP 09) je její podpora výrazně nižší.

Důvěru nové Poslanecké sněmovně vyslovilo 21 % dotázaných, Senátu více než čtvrtina (28 %). Zatímco u Senátu nedošlo oproti poslednímu výzkumu k žádnému významnějšímu posunu, nově zvolené Poslanecké sněmovně vyslovilo důvěru o 6 procentních bodů více respondentů.

Senátu i Poslanecké sněmovně častěji důvěřují mladí lidé do 29 let, dotázaní s vysokoškolským vzděláním a s dobrou životní úrovní.

O něco vyšší důvěru mají lokální reprezentace: krajským zastupitelstvům vyjádřilo důvěru 41 % respondentů, téměř tři pětiny dotázaných (59 %) důvěřují svému obecnímu zastupitelstvu. Změna důvěry u krajských a obecních zastupitelstev se přitom pohybuje v rámci statistické chyby.

Mezi klíčovými sociodemografickými skupinami dotázaných nelze v pohledu na krajská a obecní zastupitelstva nalézt zásadnější diference s výjimkou poněkud vyšší důvěry mezi respondenty s dobrou životní úrovní.

Důvěryhodnost osob stojících v čele obecních a krajských samospráv v zásadě přesně kopíruje míru důvěry, kterou mezi občany požívají obecní, resp. krajská zastupitelstva: svému starostovi tak důvěřuje 61 % dotázaných, hejtmanovi 39 %.

Kromě důvěry k výše zmíněným ústavním institucím, kterou CVVM sleduje každý měsíc, byli respondenti v prosincovém výzkumu také dotázáni, zda důvěřují veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.² Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 2.

Tabulka 2: Důvěra obyvatel veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (v %)

DŮVĚRA	V/04	VI/05	XII/05	XII/06	VI/07	VI/09	XII/09	XII/10	IV/11	XII/11	VI/12	XII/12	VI/13	XII/13
Ombudsman	51	53	57	62	65	65	63	57	63	55	58	63	62	63
Ústavní soud	51	54	50	55	59	52	51	46	56	46	53	56	55	57
NKÚ	57	53	55	57	58	44	41	35	36	33	40	48	49	51

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 12. 2013, 987 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Veřejnému ochránci práv vyslovily v prosinci důvěru bezmála dvě třetiny občanů (63 %), což je přibližně stejně jako v posledním (v tomto případě červnovém) šetření. Ústavnímu soudu v současnosti důvěřuje 57 % obyvatel ČR starších 15 let. I v tomto

² Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu?“

případě je změna podílu důvěřujících v porovnání s posledním šetřením nevýznamná. Totéž se týká také Nejvyššího kontrolního úřadu, kterému vyjádřilo důvěru 51 % respondentů.

V rámci prosincového šetření byla opakovaně sledována také důvěra dalším institucím: Českému statistickému úřadu, České národní bance, Úřadu na ochranu osobních údajů.³ Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 3.

Tabulka 3: Důvěra dalším institucím (v %)

DŮVĚRA	IV/06	IV/07	II/08	II/09	XII/09	II/10	IV/11	XII/13
Český statistický úřad	68	60	61	65	59	64	62	62
Česká národní banka	66	61	59	60	60	66	66	38
Úřad na ochranu osobních údajů	31	33	32	36	37	38	46	44

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 12. 2013, 987 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Českému statistickému úřadu vyslovily v prosinci důvěru více než tři pětiny občanů (62 %), což je stejně jako v posledním šetření v dubnu 2011.

České národní bance v současnosti důvěřuje 38 % obyvatel ČR starších 15 let. V tomto případě ovšem oproti minulému výzkumu došlo k rapidnímu snížení podílu důvěřujících o 28 procentních bodů.

Úřadu na ochranu osobních údajů vyjádřilo důvěru 44 % respondentů, což je podobný výsledek jako v předešlém šetření.

V rámci šetření byla zjišťována také spokojenost se současnou politickou situací v naší zemi.⁴ Výsledky a časové srovnání nabízí tabulka 4.

Tabulka 4: Spokojenost/nespokojenost se současnou politickou situací v ČR (v %)

	XII/12	I/13	II/13	III/13	IV/13	V/13	VI/13	IX/13	X/13	XI/13	XII/13
Spokojen	4	3	4	5	5	5	6	5	5	7	8
Ani spokojen, ani nespokojen	15	18	18	21	20	21	22	16	19	23	27
Nespokojen	79	77	77	73	73	73	71	76	73	67	62

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, resp. „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 12. 2013, 987 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Spokojenost se současnou politickou situací vyjádřilo 8 % respondentů, tedy přibližně stejně jako v posledním šetření. Ani spokojeno, ani nespokojeno se cítí být 27 % obyvatel ČR. Mírně se opět snížila nespokojenost s politickou situací, kterou dnes vyjadřují asi tři pětiny dotázaných (62 %). Zbytek respondentů zvolil variantu „nevím“.

³ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete Českému statistickému úřadu, České národní bance, Úřadu na ochranu osobních údajů?“

⁴ Otázka: „Zamysleli-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekl byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“